

SUL tuomarikoulutus II-taso, yleistä

Sisältö

- SUL tuomarikoulutusjärjestelmä
- Kirjallinen materiaali
- Tavoitteet
- Yleistä sääntöasiaa
- Ratalajit
- Kenttälajit
- Tuulen mittaus
- Moniottelut

SUL tuomarikoulutusjärjestelmä

- 1 **Toimitsija**. Aloitustaso, jossa pohjana lasten säännöt.
- 2 **Tuomari**. Kaikki lajit hallitseva kilpailutuomari.
- 3 **Lajinjohtaja**. Lajiryhmän johtajan koulutus.
- 4 **Kilpailunjohtaja**. SUL kouluttama kilpailun johtaja.
- 5 **NTO** (National Technical Official, Kansallinen Delegaatti)

Materiaalit

Viimeisin sääntökirja ilmestynyt alkuvuodesta 2018.
Vuosittaiset sääntömuutokset julkaistu erillisinä dokumentteina yleisurheilu.fi sivuilla.
Muut materiaalit myös sähköisesti verkkosivuilta.

Tason 2 tavoitteet

- Kakkostason kurssilla käydään läpi yleisurheilun kaikki tärkeimmät säännöt
- Totutaan käyttämään oikein kansainvälistä sääntökirjaa sekä löytämään tarvittavat asiat sieltä nopeasti.
- Tuomari on kilpailuissa päätösvaltaa omaava henkilö, jota käytetään myös sellaisissa tehtävissä, joissa hän joutuu ratkaisemaan kilpailijoiden suoritusten oikeellisuuteen liittyviä asioita, ja niin ollen hänen ratkaisullaan on vaikutusta kilpailun lopputulokseen

Yleistä sääntöasiaa

- Keskeiset henkilöt
- Avustaminen
- Vaatetus

Kilpailuun vaikuttavia asioita

- Kuuluttaja: tunnelman luoja, hoitaa usein myös musiikin ja muut tehosteet
- Tulostaulu/videotaulu: hidastukset, toistot, lähtölistat, tulokset, mainokset, kannusteet
- Mainostaulut -> ison kisan tunnelma
- Tuomarineuvosto: ratkaisee protestit (erit. SM-kisat)
- Maskotit: kentällä onnittelemassa, kannustamassa
- Sää (sade, lämpö, tuuli) ja muut luonnonolosuhteet
- Kilpailun ajankohta: viikonpäivä, alkamisaika, kuukausi, muut kilpailut samaan aikaan jne.
- Kilpailun taso: kv., kans., piirikunnallinen...

Tuomarit

- **Juoksujen tuomarit:** yleensä maalituomarit (maaliintulojärjestys), ajanottajat, juoksujen valvojat
- **Kenttälajien tuomarit:** tehtävänä valvoa hyväksytty tai hylätty suoritus. Hyväksytty suoritus osoitetaan valkoisella lipulla, hylätty suoritus punaisella lipulla. Yksi (joskus kaksi) tuomareista kirjaa tulokset ylös pöytäkirjaan.
- Pöytäkirjaan lisätään myös tuulilukemat juoksuista 200 metriin asti sekä pituushypystä ja kolmiloikasta.
- Tuomari voi muuttaa alkuperäistä päätöstään, mikäli tämä on tehty erehdyksessä, olettaen, että uusi päätös voidaan vielä toteuttaa.

Lajinjohtajat

- **Lajinjohtaja** vastaa lajin läpiviemisestä ja organisoii lajin toimitsijoiden työskentelyn. Lisäksi hänellä on oikeus varoittaa urheilijaa sekä erottaa urheilija kilpailusta. Ratkaisee välittömät suulliset protestit.
- **Juoksujen johtaja** (vastuulla myös kilpakävely)
- **Kenttälajien johtajat:** pituushyppy, kolmiloikka, korkeushyppy, seiväshyppy, kuulantyyttö, kiekonheitto, moukarinheitto, keihäänheitto
- **Moniottelujen johtaja**

Kilpailun johto

- **Kilpailun johtaja:** kilpailun käytännön johtaminen ja järjestely
- **Tekninen johtaja:** vastaa radan ja kentän sekä välineiden kunnosta ja käytöstä
- **Juoksujen johtaja:** alaisinaan maalityömiehet, ajanottajat, juoksujen valvojat, lähettäjä
- **Kenttälajien johtajat:** jokaisella kenttälajilla oma lajinjohtaja
- **Kokoontumispaikan johtaja:** kilpailijoiden ja varusteiden tarkastustoiminta sekä urheilijoiden kentälle siirtyminen
- Lisäksi tarvitaan mm. **kansliatoimintojen johtaja**, isommissa kisoissa **tapahtumanohjaaja**, **videotuomari** jne.

Urheilijoiden avustaminen

- Lähtökohtana on, että urheilijan tulisi selvittää omatoimisesti kilpailun aikana.
- Apu, joka antaa hänelle epäreilua etua muihin kilpailijoihin nähden, on kiellettyä.
- Sääntö on ollut muuttumassa sallivampaan suuntaan, joten kaikki avustaminen ei ole kiellettyä. Lue huolellisesti sääntö 144.

Sallittua

- Keskustelu (aidan yli) katsomossa olevan valmentajan kanssa. Urheilija saa itse mennä aidan viereen. Rata tulee ylittää varoen.
  - Tila- tai turvallisuussyistä tuomarit voivat myös kieltää radan yli kulkemisen, jolloin keskustelu tulee hoitaa sisäkentältä käsin.
- Valmentajan tallentaman videon katsominen on sallittua valmentajille varatulla alueella. Videolaitetta tai kuvia ei saa kuitenkaan viedä kentälle.
- Väliaikojen ilmoittaminen on sallittu sisäkentältä juoksujen refereen luvalla. Yksi henkilö voi luvalla mennä sisäkentälle ja ilmoittaa väliaikoja kaikille juoksijoille korkeintaan kahdessa kohdassa
- Kaatunut urheilijan voidaan avustaa ylös joko jatkamaan kilpailua tai saamaan lääkintäapua
- Erilaiset valot tai vastaavat tapahtumanohjaukselliset elementit on sallittu ilmoittamaan tavoiteaika esim. ME yrityksissä.
- Kilpailujen virallisen lääkärin antama apu kilpailun aikana.
- ”Normaali” vetoapu
- Järjestäjien ylläpitämät juoma- ja sieniasemat
- Järjestäjien pystyttämät tuulipussit tai –nauhat
- Juomapullon kuljettaminen esim. vyölaukulla

Mutta ei sentään näin...!

Eikä näin ....

Kiellettyä

- Väliaikojen antaminen kilpailualueen sisältä
- Ulkopuolisten tai kierroksella kiinni otettujen kilpailijoiden antama vetoapu
- Tekniset apuvälineet (megafoni, sähköjänis, puhelimet jne.) – Huom! syke- ja askel- ja muut henkilökohtaiset mittausvälineet sallittuja –mikäli ei kommunikaatiomahdollisuuksia.
- Isoissa kilpailuissa myös korvalappustereot ja vastaavat ovat kiellettyjä.
- Oman valmentajan tai lääkärin antama lääkintä kokoontumispaikalta lähtemisen jälkeen.
  - Poikkeukset: Katso 144.2.(e)

Seuraukset

- Kielletyn avun vastaanottamisesta tai antamisesta seuraa varoitus.
- Jos rike toistuu, on seurauksena lajista pois sulkeminen.
- Tällöin myös aiemmin samassa lajissa saavutetut tulokset nollataan. (Ei kuitenkaan aiemmin pidetyssä karsinnassa saavutettuja tuloksia)
  - Katso tarkemmin säännöstä 144.2 sekä hylkäämisiä koskeva sääntö 145.

Urheilijoiden avustaminen - 144

- Urheilijoiden avustamiseen liittyvää sääntöä on tarkennettu myös siten että kilpailun toimihenkilöiden antamaan apuun on tullut sääntöihin tarkemmin kirjattuja rajoituksia.
  - Neuvonta tai muu avustaminen toimitsijoiden taholta on selkeästi kielletty ellei se liity tarkasti kulloiseenkin toimitsijan rooliin.
  - Esimerkkeinä kentällä oleva toimitsija ei saa antaa
    - valmennuksen liittyvää apua,
    - ei saa näyttää urheilijalle ponnistuskohtaa (ellei kyse yliastumisesta) tai
    - Ei saa antaa väliaikoja tai aikaeroja muihin kilpailijoihin.

Huom. edelleen viesteissä pitää sääntöjen mukaan toimitsijan avustaa urheilijat oikeille vaihtopaikoille

Urheilijoiden avustaminen - 144

- Sääntöihin on kirjattu selkeämmin urheilijan suorituksen keskeyttäminen terveydellisistä syistä.
  - Urheilijan on keskeytettävä välittömästi mikäli lääkintädelegaatti tai kilpailun virallinen lääkäri näin käskee.
  - Keskeytyksen määräävän lääkärin on oltava kilpailun virallisen lääkintäryhmän jäsen ja se on osoitettava käsinauhalla, liivillä tai muulla vastaavalla tavalla.

Vaatetus

- Kilpailuvaatteiden tulee olla puhtaat.
- Eivät saa loukata hyviä tapoja.
- Eivät saa kastuessaan tulla läpinäkyviksi.
- Eivät saa haitata tuomareiden esteetöntä näkyvyyttä
  - Esimerkiksi housut, jotka kilpakävelyssä estävät havaitsemasta polven oikeaa ojentumista.
- ~~Paidan tulisi olla saman värinen edestä ja takaa. Poistuu säännöistä 2020~~
- Virallinen maan tai seuran edustusasu (arvokisat, maaottelut, SM-kilpailut, pm-kilpailut jne.)
- Edustusasusääntö koskee:
  - kilpailua, kunniakierrosta, palkintojenjakoa ja virallisia haastatteluja

Jalkineet

- Kilpailija voi kilpailla paljain jaloin tai jalkine(et) yhdessä tai molemmissa jaloissa
- Jalkineisiin ei saa asentaa esim. jousia
- Jalkapöydän yli kulkeva remmi sallittu
- Max piikkien määrä 11 kpl
- Max piikkien pituus ulkoradoilla 9 mm, paitsi korkeudessa ja keihäänheitossa 12 mm. Murskapinnalla 25 mm.
- Sisähalleissa max pituus yleensä vain 6 mm!
- Piikkien paksuus: Piikin ulomman (kärjen puoleisen) puolikkaan tulee mahtua läpi 4mm x 4mm neliön muotoisesta rei'ästä
- Max anturan paksuus 13 mm (korkeus ja pituus). Max kannan paksuus 19 mm (korkeus). Muissa lajeissa ei rajoituksia.

Numero- (nimi)laput

- Numerolappuja ei saa taittaa, leikata eikä peittää (poikkeuksena kestävyyslajeissa ”rei’ittäminen”)
- Suorituksen aikana numerolappu/laput täytyy olla näkyvissä
- Numerolappuja tulisi olla käytössä 2 kpl
- Kaikissa hyppylajeissa riittää 1 numerolappu, joko rinnassa tai selässä
- Juoksuissa mahdollisesti lisäksi tarranumerot sivulla
- Numerolappujen käyttö on tärkeää myöskin lasten kisoissa

Numerolaput

Urheilija ei ole oikeutettu osallistumaan kilpailuun (tai sen osaan) käyttämättä siihen kuuluvaa numerolappua tai tunnistetta (esim. reisinumerot).

Mikäli urheilija ei noudata tätä sääntöä tai

- a) kieltäytyy lajinjohtajan ohjeista numerolappuun liittyen
  - b) tai osallistuu kilpailuun muuten sääntöä rikkovalla tavalla
- hänet tulee hylätä lajista.

Osanoton laiminlyönti

- Urheilija menettää oikeutensa jatkaa kilpailutapahtumassa mukaan lukien hänen muut lajinsa (myös viestit / samanaikaiset lajit) mikäli hän:
  - Jättää osallistumatta vaikka on varmistanut osanottonsa. Eli jos on hyppäämässä pituutta eikä osallistu samanaikaisesti käytävään 100 metrin eräänsä, menettää oikeutensa jatkaa kummassakin lajissa..
  - Selviää eristä/karsinnoista jatkoon, mutta jättää osallistumasta seuraavalla kierroksella
  - Ei osallistu Bona Fide (ei koske moniottelun yksittäisiä lajeja).
- Paitsi, jos kilpailun lääkintädelegaatti tai mikäli tätä ei ole, kilpailun lääkäri toteaa urheilijan vamman olevan sellainen, että se estää kilpailemisen tänään, mutta ei jatkossa.

